EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 5.6.2019
COM(2019) 513 final

Priporočilo za

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Cipra za leto 2019 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Cipra za leto 2019

Priporočilo za

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Cipra za leto 2019 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Cipra za leto 2019

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1] in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Komisija je 21. novembra 2018 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2019. Pri tem je ustrezno upoštevala evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Evropski svet je na zasedanju 21. marca 2019 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda rasti. Komisija je 21 novembra 2018 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Ciper opredelila kot eno od držav članic, za katere bo opravljen poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi priporočilo za priporočilo Sveta glede ekonomske politike euroobmočja, ki ga je Evropski svet potrdil 21. marca 2019. Svet je Priporočilo o ekonomski politiki

[1] UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
[2] UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

euroobmočja sprejel 9. aprila 2019 (v nadaljnjem besedilu: priporočilo za euroobmočje).

(2) Ciper bi moral kot država članica, katere valuta je euro, in zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev v ekonomski in monetarni uniji zagotoviti, da v celoti in pravočasno izvede priporočilo za euroobmočje, kot je izraženo v priporočilih 1 do 5 spodaj. Ukrepi za zmanjšanje upravnega bremena bodo prispevali k obravnavi prvega priporočila za euroobmočje glede poslovnega okolja in izboljšav produktivnosti za ponovno uravnoteženje euroobmočja, osredotočenje ekonomske politike v zvezi z naložbami na določena področja bo prispevalo k obravnavi drugega priporočila za euroobmočje glede podpiranja naložb, davčni ukrepi in ukrepi za izboljšanje znanj in spretnosti bodo prispevali k obravnavi tretjega priporočila za euroobmočje glede boja proti agresivnemu davčnemu načrtovanju in delovanja trga dela, ukrepi za izboljšanje delovanja družbe za upravljanje premoženja pa bodo prispevali k obravnavi četrtega priporočila za euroobmočje glede zmanjšanja obsega nedonosnih posojil.

(3) Poročilo o državi za Ciper[3] za leto 2019 je bilo objavljeno 27. februarja 2019. V njem so bili ocenjeni napredek Cipra pri izvajanju priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel 13. julija 2018, nadaljnje ukrepanje po priporočilih, sprejetih v prejšnjih letih, in napredek pri doseganju njegovih nacionalnih ciljev iz strategije Evropa 2020. Poročilo o državi vsebuje tudi rezultate poglobljenega pregleda v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011, ki so bili prav tako objavljeni 27. februarja 2019[4]. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Cipru obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja. Zlasti je pomembno, da država članica obravnava visoke ravni zasebnega, javnega in zunanjega dolga ter nedonosnih posojil.

(4) Ciper je 15. aprila 2019 predložil nacionalni reformni program za leto 2019, 30. aprila 2019 pa program stabilnosti za leto 2019. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(5) Ustrezna priporočila za posamezne države so bila obravnavana pri načrtovanju programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov (v nadaljnjem besedilu: skladi ESI) za obdobje 2014–2020. Kot je določeno v členu 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta[5], lahko Komisija od države članice zahteva, da pregleda svoj partnerski sporazum in ustrezne programe ter predlaga njihove spremembe, kadar je to potrebno za podporo izvajanju ustreznih priporočil Sveta. Komisija je zagotovila dodatne podrobnosti o tem, kako bo uporabila to določbo, v smernicah o uporabi ukrepov za povezovanje uspešnosti skladov ESI z dobrim gospodarskim upravljanjem[6].

(6) Za Ciper trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast. V skladu s programom stabilnosti za leto 2019 naj bi saldo sektorja država, ki se je leta 2018 spremenil v primanjkljaj v višini 4,8 % BDP in s tem presegel referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe, v nominalnem smislu dosegel presežek v višini 3,0 % BDP leta 2019 in nad 2,0 % BDP v programskem obdobju. Na podlagi preračunanega

---

3 SWD(2019) 1012 final.

4 COM(2019) 150 final.

5 Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

6 COM(2014) 494 final.

strukturnega salda[7] naj bi bil srednjeročni proračunski cilj, določen kot strukturno uravnotežen proračunski položaj, dosežen v obdobju 2019–2022. Potem ko se je dolg sektorja država kot odstotek BDP leta 2018 povečal na približno 102,5 % BDP, naj bi se leta 2019 v skladu s programom stabilnosti za leto 2019 zmanjšal na 95,7 %, nato pa naj bi se še naprej postopoma zmanjševal, pri čemer naj bi do leta 2022 dosegel 77,5 %. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je verjeten. Tveganja, povezana z makroekonomskimi in proračunskimi predpostavkami, predstavljenimi v programu stabilnosti, so pretežno negativna ter so večinoma povezana z zunanjimi dogodki, morebitnim fiskalnim učinkom sodb Sodišča v zvezi s preteklimi fiskalnimi reformami in finančnimi potrebami javnih bolnišnic v prvih letih nacionalnega zdravstvenega sistema. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2019 naj bi saldo sektorja država zabeležil presežek v višini 3,0 % BDP leta 2019 in 2,8 % BDP leta 2020. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2019 naj bi strukturni saldo znašal 1,1 % BDP leta 2019 in 0,7 % leta 2020, s čimer bo še naprej nad srednjeročnim proračunskim ciljem. Ciper naj bi v skladu z napovedmi v letih 2019 in 2020 izpolnjeval pravilo glede dolga. Svet na splošno meni, da bo Ciper v letih 2019 in 2020 izpolnjeval določbe Pakta za stabilnost in rast.

(7) Komisija je 5. junija 2019 izdala poročilo, pripravljeno v skladu s členom 126(3) PDEU, saj je na podlagi sporočenih podatkov nominalni primanjkljaj leta 2018 kršil referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe. V poročilu je bilo ugotovljeno, da ne bi smelo biti nadaljnjih ukrepov, ki bi privedli do sklepa o obstoju čezmernega primanjkljaja. Neučinkovitost javne uprave in lokalnih vlad ostaja izziv kljub določenemu napredku pri storitvah e-uprave. To vpliva na poslovno okolje. Ključni zakonodajni predlogi za reševanje vprašanja še vedno niso bili sprejeti. Ti vključujejo osnutke zakonov o reformi javne uprave in lokalnih upravnih organov. Pomanjkljivosti v okviru upravljanja subjektov v državni lasti bi lahko pospešile kopičenje javnih pogojnih obveznosti in ovirale zmogljivosti za naložbe v ključne javne službe, kot so telekomunikacije in energetika. Omejitev plačne mase v javnem sektorju, ki je bila pomemben dejavnik pri konsolidaciji javnih financ na Cipru, je treba ohraniti.

(8) Boj proti agresivnemu davčnemu načrtovanju je bistven za zagotovitev učinkovitejših in pravičnejših davčnih sistemov, kot je navedeno v priporočilu za euroobmočje iz leta 2019. Učinki prelivanja strategij davkoplačevalcev za agresivno davčno načrtovanje med državami članicami zahtevajo usklajeno delovanje nacionalnih politik, ki dopolnjujejo zakonodajo EU. Ciper je sprejel ukrepe proti agresivnemu davčnemu načrtovanju, vendar visoke ravni izplačil dividend in plačil obresti (glede na BDP) kažejo, da ciprska davčna pravila uporabljajo podjetja, ki izvajajo agresivno davčno načrtovanje. Odsotnost davčnih odtegljajev od dividend, obresti in v številnih primerih tudi licenčnin, ki jih v tujino izplačujejo družbe s sedežem na Cipru (tj. plačila rezidentov EU rezidentom tretjih držav), lahko privede do tega, da se ta plačila izognejo vsakršni obdavčitvi, če tudi v prejemni jurisdikciji niso obdavčena. Zaradi neobdavčitve in pravil o davčnem rezidentstvu podjetij se lahko še naprej izvaja agresivno davčno načrtovanje. Shemo odbitkov nominalnih obresti je treba pozorno spremljati, da se prepreči kakršna koli zloraba za namene agresivnega davčnega načrtovanja. Poleg tega shema za izjemno naturalizacijo vlagateljev na Cipru in shema ciprskega prebivališča na podlagi naložb omogočata dostop do nizke stopnje dohodnine od tujih finančnih sredstev in od posameznika ne zahtevata, da porabi

[7] Ciklično prilagojeni saldo brez enkratnih in drugih začasnih ukrepov, ki ga je Komisija preračunala z uporabo skupno dogovorjene metodologije.

veliko časa v jurisdikciji, ki ponuja shemo. Vendar je OECD za zadevni shemi navedla, da pomenita potencialno veliko tveganje za zlorabo z namenom izogibanja avtomatični izmenjavi računovodskih izkazov.

(9) Pomembni ukrepi so bili izvedeni v okviru celovite strategije za nedonosna posojila. To je privedlo do občutnega zmanjšanja nedonosnih posojil v bančnem sektorju, predvsem zaradi prodaje in likvidacije banke Cyprus Cooperative Bank ter prenosa njenega portfelja slabih posojil na družbo za upravljanje premoženja v državni lasti. Poleg tega je bil izboljšan zakon o prodaji posojil in sprejet zakon o listinjenju posojil. Da bi se čim bolj povečali prihodki od prodaje sredstev, kar bi posledično prispevalo k zmanjšanju zasebnega dolga, je bistveno, da ima družba za upravljanje premoženja v državni lasti učinkovito strukturo upravljanja, visoko specializirano upravo, operativno neodvisnost od ciprske države in dobro opredeljene cilje v skladu z zavezami, ki jih je vlada sprejela v okviru sklepa o državni pomoči glede prodaje banke Cyprus Cooperative Bank, ki jo je odobrila Evropska komisija. Poleg tega je pomembno vzpostaviti ustrezen nadzorni okvir za družbe, ki pridobivajo posojila, saj se je povečalo število teh družb, vključno z družbo za upravljanje premoženja v državni lasti, pri čemer je za prihodnost načrtovanih več prodaj portfeljev nedonosnih posojil. Upravljavska in upravna zmogljivost nadzornikov zavarovalnih in pokojninskih skladov je še vedno šibka. Integracijo teh nadzornikov bi bilo treba hitro dokončati. Glede na razmeroma obsežne čezmejne dejavnosti nebančnih družb za finančne storitve in eksponentno rast licenčnih podjetij v zadnjih letih obstaja splošna potreba po okrepitvi nadzornega okvira za kapitalske trge.

(10) Zaposlenost raste, brezposelnost upada, kratkoročna zmogljivost javnih zavodov za zaposlovanje, da zagotavljajo aktivno podporo zaposlovanju, pa se je povečala. Vendar še vedno obstaja vprašanje dolgoročne vzdržnosti javnih zavodov za zaposlovanje, saj je bilo dodatno osebje zaposleno le za dve leti. Leta 2018 je bil delež mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljajo, med najvišjimi v EU. Nizka učinkovitost javnih zavodov za zaposlovanje ter njihovo omejeno ustanavljanje in sodelovanje pri aktivaciji za pomoč ljudem pri iskanju zaposlitve je še vedno izziv. Zato obstajajo možnosti za okrepitev pomoči in aktivacijske podpore za dostop do zaposlitve, zlasti za mlade in dolgotrajno brezposelne. To vključuje spodbujanje samozaposlovanja in socialnega gospodarstva ter posodobitev institucij in storitev na trgu dela za pomoč ljudem pri pridobivanju znanj in spretnosti, ki bolje ustrezajo potrebam na trgu dela.

(11) Med glavnimi ovirami za poslovne naložbe so pomanjkanje znanj in spretnosti ter njihova neusklajenost s povpraševanjem, kar kaže na potrebo po večjih naložbah v usposabljanje neuporabljene in premalo izkoriščene potencialne delovne sile, boljšem usklajevanju izobraževalnih programov s potrebami na trgu dela ter naložbah v usklajevanje infrastrukture poklicnega izobraževanja. Napredek pri ključnih reformah na področju izobraževanja in usposabljanja, kot je izboljšanje imenovanja in ocenjevanja učiteljev, je neenakomeren. Šolski dosežki ter udeležba v predšolski vzgoji in varstvu so še vedno nizki, cenovna dostopnost slednjega pa se je zmanjšala, saj se je dohodek gospodinjstev med krizo zniževal hitreje kot stroški varstva otrok. Nadaljevanje prizadevanj za posodobitev sistema izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh bo prispevalo k boljšim rezultatom izobraževanja in večjim možnostim za trajnostno rast na Cipru. Sprememba učnih načrtov v poklicnem izobraževanju in usposabljanju je obetaven korak k zmanjšanju neusklajenosti ponudbe znanj in spretnosti ter povpraševanja po njih na trgu dela. Vendar prevladujoča neusklajenost ponudbe znanj in spretnosti ter povpraševanja po njih, kar zadeva diplomante s

terciarno izobrazbo, ter nizka udeležba odraslih v izobraževanju, zlasti nizko kvalificiranih oseb, kažeta na potrebo po okrepljenih ukrepih za izpopolnjevanje in preusposabljanje.

(12) Ciper je dosegel napredek na področju zdravstva, saj je sprejel zakonodajo o vzpostavitvi novega nacionalnega zdravstvenega sistema. Cilj novega sistema je izboljšati dostop, uvesti univerzalno zdravstveno zavarovanje, znižati visoko raven neposrednih plačil in povečati učinkovitost zagotavljanja oskrbe v javnem sektorju. Preden začne sistem v celoti delovati leta 2020, je treba premostiti pomembne izzive glede izvajanja in zagotoviti potrebne naložbe. Prizadevanja za ohranitev dolgoročne vzdržnosti sistema v skladu z načrti, vključno z zagotavljanjem finančne in operativne neodvisnosti javnih bolnišnic, so še naprej ključnega pomena. Zdravstveni sistem bi se dodatno okrepil tudi z ukrepi za posodobitev in povečanje učinkovitosti ponudnikov zdravstvenih storitev, vključno s primarnim zdravstvenim varstvom, uvedbo e-zdravja in ustanovitvijo nacionalne organizacije za zdravila. Raven dolgotrajne oskrbe je nizka in je glede na staranje prebivalstva še vedno izziv.

(13) Šibka okoljska uspešnost Cipra je zelo zaskrbljujoča in država je še vedno občutljiva na podnebne spremembe. Ciper mora znatno izboljšati sistem ravnanja z odpadki in krožno gospodarstvo. Količina odpadkov ostaja precej višja od povprečja Unije in se je od leta 2014 povečala. Sedanji obrati za obdelavo odpadkov ne dosegajo visokih stopenj recikliranja, zaradi pomanjkanja ekonomskih instrumentov, kot so davki na odlaganje odpadkov na odlagališča, pa je recikliranje ekonomsko neprivlačno. Za upravljanje voda, zlasti na mestnih območjih, so značilne pomanjkljivosti. Glavni izziv za Ciper je pomanjkanje vode skupaj s pretiranim črpanjem podtalnice. Kar zadeva odpadno vodo v mestih, obstaja precejšnja količina odpadne vode, ki se še vedno odvaja brez zbiranja ali čiščenja, pri čemer se sekundarno čiščenje izvaja le približno za polovico celotne odpadne vode. Suše in pomanjkanje vode so razlogi za veliko zaskrbljenost, nezadosten odziv politike pa bi lahko vplival na podeželsko gospodarstvo in turizem države članice. Zato so trajnostno upravljanje, učinkovita raba naravnih virov ter strožje izvajanje okoljske in podnebne zakonodaje bistvenega pomena, da bi Ciper ublažil škodljive učinke podnebnih sprememb, ohranil in obnovil svoje naravno okolje ter dolgoročno zagotovil trajnostno gospodarsko rast.

(14) Ciper lahko veliko bolje izkoristi svoje obnovljive vire energije, zlasti sončno energijo, in odpravi sedanjo energijsko neučinkovitost. Delež obnovljivih virov energije v državi je leta 2017 znašal 8,9 %, cilj za leto 2020 pa je 13 %. Stanovanjske in poslovne stavbe, zgrajene brez ali z malo toplotne zaščite, zlasti v mestnih okoljih, so eden od glavnih razlogov za energijsko neučinkovitost. Okvirni pogoji za naložbe v sektor obnovljivih virov energije so se izboljšali, uvedeni pa so bili tudi številni ukrepi, vključno s fotovoltaičnimi sistemi ter shemami nepovratnih sredstev za mala in srednja podjetja ter gospodinjstva. Vendar Ciper še ni v celoti izkoristil svojega znatnega potenciala v proizvodnji energije iz obnovljivih virov, zlasti sončne energije. Odvisnost notranjega prometa od cest ustvarja številne politične izzive, kot je zlasti zmanjšanje onesnaženosti zraka in emisij toplogrednih plinov, povzroča pa tudi veliko obremenjenost mestnih območij v prometnih konicah ter na cestah do pristanišč in od njih. Ciper z 2,7-odstotnim deležem leta 2016 zaostaja tudi pri uporabi obnovljivih virov energije v prometu in bo morda imel težave pri doseganju zavezujočega cilja 10 % do leta 2020.

(15) Naložbe v digitalno gospodarstvo ter v izboljšanje digitalnih spretnosti in znanj delavcev so bistvene za večjo produktivnost. Ciper je glede na indeks digitalnega gospodarstva in družbe Evropske komisije za leto 2019 med slabšimi državami. Le

50 % Ciprčanov, starih od 16 do 74 let, ima osnovne digitalne spretnosti in znanja, strokovnjaki za IKT pa še vedno predstavljajo manjši delež delovne sile v primerjavi z EU (2,3 % v primerjavi s 3,7 %), kar ovira potencial digitalnega gospodarstva. Šibka je tudi spletna interakcija med javnimi organi in državljani, saj se tega poslužuje le 50 % Ciprčanov. E-poslovanje se izboljšuje, vendar je še naprej pod povprečjem Unije.

(16) Ciper je še vedno zmeren inovator, pri čemer se je inovacijska uspešnost od leta 2010 zmanjšala. Ravni javnih in zasebnih odhodkov za raziskave in razvoj so med najnižjimi v Uniji, kar ovira inovacijsko zmogljivost raziskovalnih centrov in poslovnega sektorja. Interakcija med akademskim svetom in podjetji je prav tako zelo omejena. Povečanje inovacijske zmogljivosti poslovnega sektorja ter dostopa do financiranja in naložb, ki so osredotočene na dobro opredeljena področja pametne specializacije, je ključnega pomena za izboljšanje konkurenčnosti Cipra, zlasti njegovih malih in srednjih podjetij.

(17) Upravno breme je veliko, zlasti za začetek strateških naložb. Obstajajo možnosti za znatno poenostavitev postopkov pridobivanja dovoljenj za strateške naložbe, ustrezna zakonodaja pa še ni bila sprejeta.

(18) Izvajanje akcijskega načrta za rast je privedlo do določenega napredka pri podjetništvu in dostopu do financiranja za mala in srednja podjetja. Vendar ukrepi finančne podpore za mala in srednja podjetja še vedno temeljijo predvsem na nepovratnih sredstvih. Alternativni viri financiranja, kot so tvegani kapital, lastniško financiranje in množično financiranje, so za ciprska podjetja še vedno omejeni. Z boljšim usklajevanjem podpore podjetjem bi se lahko izboljšala uporaba teh virov. Prizadevanja za privatizacijo z namenom privabljanja tujih naložb, ki povečujejo produktivnost, so bila v številnih primerih odložena in le redki privatizacijski projekti postopno napredujejo.

(19) Stalne pomanjkljivosti pravosodnega sistema še naprej negativno vplivajo na sodno uveljavljanje pogodb ter preprečujejo hitro reševanje civilnih in gospodarskih zadev in preiskovanje hudih kaznivih dejanj. Obremenjujoča in zastarela pravila o civilnih postopkih ter slabo izvrševanje sodnih odločb negativno vplivajo na spodbude za banke, da uporabljajo insolvenčni okvir in okvir za prisilno izvršbo za zmanjšanje obsega nedonosnih posojil. Začel se je izvajati niz reform, da bi se obravnavale najbolj kritične težave v pravosodnem sistemu, zlasti zastarela pravila o civilnih postopkih, nizka raven specializacije in digitalizacije sodišč, odprava velikih sodnih zaostankov in pomanjkanje vseživljenjskega usposabljanja za sodnike, vendar je napredek še vedno počasen. Reforme bi morale biti v skladu z zavezami, ki jih je vlada sprejela v okviru sklepa o državni pomoči glede prodaje banke Cyprus Cooperative Bank, ki jo je odobrila Evropska komisija. Leta 2018 sta bila sprejeta izboljšani insolvenčni okvir in okvir za prisilno izvršbo. Odločno izvajanje novih zakonov bi moralo skupaj z zagotavljanjem učinkovitega pravosodnega sistema in strožjim izvrševanjem sodnih odločb prispevati k izboljšanju discipline pri odplačevanju dolgov. Decembra 2017 je bila uvedena nacionalna protikorupcijska strategija, ki je bila okrepljena maja 2019, ko je svet ministrov odobril nacionalni horizontalni akcijski načrt za boj proti korupciji. Parlamentu sta bila predložena osnutka zakonov o ustanovitvi nove neodvisne agencije za boj proti korupciji in zaščiti žvižgačev, ki pa še nista bila sprejeta. Zadevna zakona bi pomagala okrepiti nacionalni protikorupcijski okvir. Protikorupcijske reforme bi bilo treba pospešiti s hitro izvedbo akcijskega načrta za boj proti korupciji. Zaščititi je treba neodvisnost tožilstva in povečati zmogljivost kazenskega pregona.

(20) Kljub nekaterim prizadevanjem za zmanjšanje zaostanka pri izdajanju listin o lastništvu je ta še vedno velik. Še vedno ni strukturne rešitve za odpravo pomanjkljivosti sistema prenosa nepremičnin (tj. izdaje in prenosa listin o lastništvu). To je bistveno za olajšanje postopkov prisilne izvršbe in omogočanje likvidacije zavarovanj.

(21) Načrtovanje programov skladov EU za obdobje 2021–2027 bi lahko prispevalo k odpravi nekaterih vrzeli, opredeljenih v priporočilih, zlasti na področjih iz Priloge D k poročilu o državi[8]. To bi Cipru omogočilo, da ob upoštevanju regionalnih razlik sredstva iz teh skladov kar najbolje uporabi za opredeljene sektorje. Krepitev upravnih zmogljivosti države za upravljanje teh sredstev je pomemben dejavnik za uspeh teh naložb.

(22) V okviru evropskega semestra za leto 2019 je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Cipra in jo objavila v poročilu o državi za leto 2019. Prav tako je ocenila program stabilnosti za leto 2019 in nacionalni reformni program za leto 2019 ter ukrepanje po priporočilih, ki jih je Ciper prejel v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni Unije v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko na Cipru, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami Unije.

(23) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program stabilnosti za leto 2019 in meni[9], da […].

(24) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni reformni program za leto 2019 in program stabilnosti za leto 2019. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih 1 do 5 spodaj. Ta priporočila prispevajo tudi k izvajanju priporočila za euroobmočje, zlasti prvega, tretjega in četrtega priporočila za euroobmočje. Fiskalne politike iz priporočila 1 med drugim prispevajo k odpravljanju neravnotežij, povezanih z visokim javnim dolgom –

PRIPOROČA, da Ciper v letih 2019 in 2020 ukrepa tako, da:

1. Sprejme ključne zakonodajne reforme za izboljšanje učinkovitosti javnega sektorja, zlasti glede delovanja javne uprave ter upravljanja subjektov v državni lasti in lokalnih upravnih organov. Obravnava elemente davčnega sistema, ki lahko spodbujajo agresivno davčno načrtovanje posameznikov in multinacionalnih družb, zlasti s plačili v tujino.

2. Pospeši zmanjševanje obsega nedonosnih posojil, vključno z vzpostavitvijo učinkovite strukture upravljanja družbe za upravljanje premoženja v državni lasti, sprejetjem ukrepov za izboljšanje plačilne discipline in okrepitvijo nadzora nad družbami, ki pridobivajo posojila. Okrepi nadzorne zmogljivosti v nebančnem finančnem sektorju, vključno s popolno integracijo nadzornikov zavarovalnih in pokojninskih skladov.

3. Dokonča reforme za povečanje učinkovitosti javnih zavodov za zaposlovanje ter okrepi podporo za obveščanje in aktivacijo mladih. Izvede reformo sistema izobraževanja in usposabljanja, vključno z ocenjevanjem učiteljev, poveča vključenost delodajalcev v poklicno izobraževanje in usposabljanje in udeležbo

[8] SWD(2019) 1012 final.

[9] V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

učečih oseb v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter zagotovi cenovno dostopno izobraževanje in varstvo otrok. Sprejme ukrepe za zagotovitev, da nacionalni zdravstveni sistem začne delovati leta 2020, kot je načrtovano, in ohrani njegovo dolgoročno vzdržnost.

4. Ekonomsko politiko v zvezi z naložbami osredotoči na trajnostni promet, okolje, zlasti ravnanje z odpadki in upravljanje voda, energijsko učinkovitost in obnovljive vire energije, digitalizacijo, vključno z digitalnimi spretnostmi in znanji, ter raziskave in inovacije, pri tem pa upošteva ozemeljske razlike znotraj države članice. Sprejme zakonodajo za poenostavitev postopkov za strateške vlagatelje za pridobitev potrebnih dovoljenj in licenc. Izboljša dostop do financiranja za mala in srednja podjetja ter nadaljuje z izvajanjem privatizacijskih projektov.

5. Okrepi prizadevanja za izboljšanje učinkovitosti pravosodnega sistema, vključno z delovanjem upravnega sodstva in spremembo civilnih postopkov, povečanjem specializacije sodišč in vzpostavitvijo delujočega sistema e-pravosodja. Sprejme ukrepe za okrepitev sodnega izvrševanja terjatev ter zagotovi zanesljive in hitre sisteme za izdajo in prenos listin o lastništvu in nepremičninskih pravic. Pospeši protikorupcijske reforme, zaščiti neodvisnost tožilstva in poveča zmogljivost kazenskega pregona.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik